

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

в січні 2013 року

ПРОМИСЛОВІСТЬ

У січні 2013р. випуск промислової продукції порівняно із січнем 2012р. становив 89,1%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** промислове виробництво становило 90,7% проти січня минулого року. Зріс видобуток газу нафтового попутного та природних пісків, менше видобуто нафти, газу природного.

У **переробній промисловості** обсяг виробництва в січні 2013р. проти відповідного місяця минулого року становив 86,7%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів обсяг промислової продукції склав 83,5%.

Порівняно із січнем 2012р. майже вдвічі зросло виробництво круп, на дві третини – рідкого обробленого молока, на 28,9% – свіжих неферментованих сирів, на 19,6% – йогуртів та інших ферментованих чи сквашених молока та вершків, на 10,9% – борошна, на 5,0% – ковбасних виробів. Менше вироблено вершкового масла, молока і вершків сухих, жирних сирів, хліба та виробів хлібобулочних нетривалого зберігання.

У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів обсяги промислової продукції проти січня 2012р. зросли на 21,4%. Упродовж січня 2013р. вироблено 192,1 тис.м² тканин вовняних, бавовняних, з ниток синтетичних та штучних, 2,4 тис.шт. ковдр та пледів, 15,1 тис.шт. постільної білизни, 23,0 тис.шт. речей постільних, 69,1 тис. пар взуття. Порівняно із січнем 2012р. зросло виробництво речей постільних, ковдр та пледів, при цьому менше вироблено взуття, тканин вовняних, бавовняних, з ниток синтетичних та штучних, постільної білизни.

На підприємствах із виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності випуск промислової продукції проти січня минулого року збільшився на 1,8%. У січні 2013р. збільшилося виробництво піддонів із деревини, деревини уздовж розпиляної чи розколотої, паперу та картону. Зменшилося виробництво брусків, планок та фриз для паркетного або дерев'яного покриття підлоги з деревини листяних порід, шпалер.

У виробництві хімічних речовин і хімічної продукції обсяг виробництва порівняно із січнем 2012р. збільшився на 8%. Зросло виробництво пластмас у первинних формах, шампунів.

На підприємствах із виробництва гумових і пластмасових виробів; іншої неметалевої мінеральної продукції випуск порівняно із січнем 2012р. становив 84,3%. Більше вироблено коробок, ящиків, тари з пластмас; на рівні січня 2012р. залишилося виробництво вікон зашкленних із пластмас, оболонки штучних із затверділих протейнів, блоків та цегли з цементу, бетону або каменю штучного для будівництва. Зменшилося виробництво елементів конструкцій збірних для будівництва з цементу, бетону або каменю штучного.

У металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування обсяг продукції становив 40,9%. Більше вироблено різних видів металевих конструкцій, скоротилося виробництво металевих резервуарів та цистерн, інструментів ручних.

На підприємствах машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування обсяги промислового виробництва становили 86,8% проти січня минулого року. Збільшилося виробництво інструментів для контролю інших фізичних характеристик, машин і апаратів фільтрувальних або очищувальних для рідин; менше вироблено апаратури електродіagnostичної, устаткування для забезпечення безпеки, контролю чи регулювання руху, pomp гідравлічних, вогнегасників, устаткування для птахівництва, верстатів для оброблення деревини; не вироблялися автобуси, пожежні машини.

У постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря обсяг промислової продукції проти січня 2012р. становив 92,4%.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Обсяг продукції сільського господарства за січень 2013р. в усіх категоріях господарств, за розрахунками, становив 104,8% до відповідного періоду попереднього року. У сільськогосподарських підприємствах він був 109,0%, а в господарствах населення – 101,3%.

Господарствами всіх категорій у січні 2013р. реалізовані на забій 5,4 тис.т худоби та птиці (у живій вазі), що на 14,9% більше, ніж у січні 2012р., вироблені 30,4 тис.т молока (на 1,7% більше) та 13,3 млн.шт. яєць (на 7,3% більше).

Питома вага господарств населення в загальному виробництві м'яса становила 61,1%, молока – 52,0%, яєць – 69,9%.

За розрахунками, на 1 лютого 2013р. загальне поголів'я великої рогатої худоби налічувало 247,5 тис. голів (на 3,3% більше, ніж на 1 лютого 2012р.), у т.ч. корів – 134,9 тис. (на 0,7% менше), свиней – 215,6 тис. (на 7,4% більше), овець і кіз – 35,3 тис. (на 1,7% більше), птиці всіх видів – 3731,0 тис. голів (на 10,4% більше).

У господарствах населення утримувалося 37,9% від загальної чисельності в області великої рогатої худоби (у т.ч. корів – 56,7%), 58,9% – свиней, 88,4% – овець і кіз та 80,7% – птиці.

Станом на 1 лютого 2013р. в зернозберігаючих, зернопереробних та сільськогосподарських підприємствах (крім малих) були в наявності 836,9 тис.т зернових культур та 32,8 тис.т насіння соняшнику, безпосередньо в аграрних підприємствах – 517,0 тис.т та 17,4 тис.т відповідно. Середня ціна, за якою в січні п.р. зберігаючі та переробні підприємства закупали зернові культури, склала 1819,2 грн. за тонну (1555,5 грн. – рік тому).

БУДІВЕЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Підприємствами області за січень 2013р. виконані будівельні роботи на суму 18,2 млн.грн. Дві третини загального обсягу будівельних робіт виконано підприємствами на будівництві інженерних споруд. Обсяг будівельних робіт, виконаних власними силами підприємств, на будівництві будівель становив 33,4%, з яких 15,8% – на будівництві житлових будівель, 17,6% – нежитлових будівель.

Індекс будівельної продукції в області в січні 2013р. до січня 2012р. становив 129,8%, до грудня 2012р. – 26,2%.

Більше половини (61% загального обсягу будівництва) виконали підприємства м.Прилук, 32,6% – м.Чернігова.

У 2012р. за рахунок будівництва нових житлових будинків та розширення існуючого житлового фонду в області прийнято (введено) в експлуатацію 1014 житлових будівель загальною площею 191,4 тис.м², що на 21,4% більше, ніж у 2011р.

Значну частину (78,8%) загального обсягу житла прийнято в експлуатацію в одноквартирних будинках, 19,4% – у будинках із двома й більше квартирами, 1,8% – у гуртожитках.

У міських поселеннях побудовано 139,4 тис.м², що на 10,1% більше, ніж у 2011р., у сільській місцевості – 52 тис.м² (в 1,7 раза).

Частка введеного житла в м.Чернігові склала 44,9%, м.Ніжині – 4,3%, м.Прилуках – 2,4%, Чернігівському районі – 11,5%, Козелецькому – 10,4%, Бобровицькому – 5,8%, Бахмацькому та Носівському – по 2,7%.

Із загальної площі прийнятого в експлуатацію житла 175,7 тис.м² становила площа квартир, 15,7 тис.м² – площа гуртожитків і приріст площі існуючих квартир за рахунок реконструкції та розширення. В області введено 1649 квартир, середній розмір яких складає 106,6 м². Серед збудованих квартир переважають двокімнатні (26,4% від загальної кількості) та трикімнатні (22,3%).

У 2012р. в області введено 1860 м² загальної площі дачних та садових будинків (у 2011р. – 3080 м²).

Протягом 2012р. прийняті в експлуатацію дошкільні навчальні заклади на 75 місць, школи на 546 учнівських місць, амбулаторно-поліклінічні заклади на 6 відвідувань за зміну.

Також, в області введено в експлуатацію потужності з виробництва 3,8 т на рік матеріалів мастильних спеціальних та засобів для автомобілів, 12,5 т на рік моновитки, 7 тис.т виробів з паперу господарсько-побутового та санітарно-гігієнічного призначення, 35 тис.м² покрівельних матеріалів з легкого металу, 50 т продуктів з м'яса, 194 т виробів сухарних, печива та здобних хлібобулочних виробів довготривалого зберігання, 60 т морозива і харчового льоду, а також із переробки 50 т рибної продукції, 250 т м'яса та оброблення 22,5 тис.т молока рідкого і вершків.

Крім того, введено в дію місцеві трубопроводи для транспортування газу протяжністю 89,3 км, водопровідні мережі – 4,2 км, теплові мережі – 4,8 Гкал/год, нафтову свердловину з експлуатаційного буріння, районну котельню потужністю 19,5 Гкал/год, 3 артсвердловини, магазини торговою площею 22,3 тис.м², кафе на 894 посадочні місця.

Для потреб сільського господарства введено в дію зернофуражні сховища на 8 тис.т одночасного зберігання, зерноочисні та зерноочисно-сушильні пункти на 621,8 тис.т, приміщення для птиці на 65 тис. птахомісць, приміщення для великої рогатої худоби на 643 скотомісця.

ТРАНСПОРТ

Упродовж січня 2013р. підприємства автомобільного транспорту, з урахуванням перевезень, виконаних фізичними особами-підприємцями, перевезли 103,2 тис.т вантажів (76,8% до січня 2012р.). Обсяг виконаного вантажообороту становив 34,1 млн.ткм (77,5%).

Послугами пасажирського транспорту області скористалися 9022,9 тис. пасажирів, що становить 88,4% рівня січня 2012р. Пасажирооборот виконано в обсязі 72,3 млн.пас.км (88,1%).

Послугами автомобільного транспорту області, з урахуванням перевезень, виконаних фізичними особами-підприємцями, скористалися 5903,9 тис. пасажирів, що становить 87,8% рівня січня 2012р. Обсяг виконаного пасажирообороту становив 58 млн.пас.км (87,8%).

Загальні обсяги пасажирських перевезень та пасажирообороту, здійснені тролейбусним транспортом, скоротилися на 10,5%.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Обсяг експорту **товарів та послуг** у 2012р. становив 550,1 млн.дол.США, імпорту – 571,5 млн.дол.США. Порівняно з 2011р. експорт збільшився на 29,2%, імпорт зменшився на 5,2%. Від'ємне сальдо зовнішньоторговельного балансу становило 21,4 млн.дол. (у 2011р. також від'ємне – 177,2 млн.дол.).

За 2012р. обсяги експорту та імпорту **товарів** становили, відповідно, 542,4 млн.дол.США та 544,8 млн.дол.США. Порівняно з 2011р. експорт

збільшився на 29,5%, імпорту зменшився на 3,1%. Від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі товарами склало 2,4 млн.дол.США (у 2011р. також від'ємне – 143,8 млн.дол.).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту становив 0,99 (у 2011р. – 0,74).

Зовнішньоторговельні операції область здійснювала з партнерами із 108 країн світу.

До країн СНД було експортовано 50% всіх товарів, до країн ЄС – 27,3% (у 2011р. – відповідно, 55,9 та 20,4%).

Серед країн СНД головними торговими партнерами у 2012р. як в експорті, так і в імпорті товарів були Російська Федерація та Білорусь.

Серед країн-членів ЄС найвагоміші експортні поставки здійснювалися до Іспанії, Італії, Польщі, Румунії, Бельгії та Франції.

Серед інших країн найбільше екпортувалися товари до Туреччини, Грузії, Єгипту та Китаю.

Серед найбільших країн-партнерів експорт товарів збільшився до Бельгії (у 9,7 раза), Іспанії (у 4,7 раза), Італії (у 2,9 раза), Туркменістану (у 2,1 раза), Молдови, Республіки (на 41%), Грузії (на 25,6%), Білорусі (на 22,9%), Російської Федерації (на 11,6%), Польщі (на 1,5%). Водночас зменшився – до Румунії (на 24,5%), Єгипту (на 19,0%), Казахстану та Азербайджану (на 11,0%), Туреччини (на 8,7%).

У загальному обсязі експорту товарів порівняно з 2011р. збільшилася частка зернових культур, готових харчових продуктів, насіння й плодів олійних рослин, електричних машин. Натомість зменшилася частка деревини й виробів із неї, молока та молочних продуктів, котлів, машин, текстильних матеріалів та текстильних виробів, взуття, виробів із паперу та картону.

У 2012р. збільшився експорт окремих товарів: електричних машини, зернових культур, готових харчових продуктів, деревини й виробів із неї, молока та молочних продуктів, виробів із паперу та картону; зменшився – текстильних матеріалів та текстильних виробів, котлів, машин.

Із країн СНД імпортовано 41,2% всіх товарів, із країн ЄС – 34,1% (у 2011р. – відповідно, 46 та 34,3%).

Найвагоміші імпорتنі поставки товарів серед країн-членів ЄС здійснювалися з Німеччини, Польщі, Італії, Бельгії та Великої Британії.

Серед інших країн світу найбільші імпорتنі поставки були з Бразилії, Китаю, Індії, США та Японії.

Збільшилися імпорتنі поставки з Польщі (у 2,2 раза), Китаю (в 1,7 раза), Бельгії (на 26,7%), Бразилії та Індії (на 16,3%). Одночасно зменшилися – з Німеччини (на 22,4%), Російської Федерації (на 15,9%), Італії (на 14,2%), Білорусі (на 10,3%).

У загальному обсязі імпорту товарів збільшилася частка готових харчових продуктів, каучуку та гуми, продуктів перегонки нафти,

текстильних матеріалів та текстильних виробів, паперу та картону. Зменшилася частка продукції хімічної та пов'язаних із нею галузей промисловості, котлів, машин, засобів наземного транспорту, крім залізничного.

Спостерігалось збільшення у 2012р. імпорту окремих товарів: продуктів перегонки нафти, готових харчових продуктів, полімерних матеріалів, пластмас та виробів із них, текстильних матеріалів та текстильних виробів.

За 2012р. обсяги експорту та імпорту **послуг** становили, відповідно, 7,7 млн.дол.США та 26,7 млн.дол.США. Проти 2011р. експорт збільшився на 8%, імпорт зменшився на 34,2%.

Від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі послугами склало 19 млн.дол.США (у 2011р. також від'ємне – 33,4 млн.дол.).

Зовнішньоторговельні операції послугами область здійснювала з партнерами із 79 країн світу.

Країнам СНД надавалось 35,3% від загального обсягу експорту послуг, країнам ЄС – 23,4% (у 2011р. – відповідно, 28,1% та 31,1%).

Головними торговими партнерами серед країн СНД у 2012р. як в експорті, так і в імпорті послуг залишається Російська Федерація та Білорусь.

Найбільші обсяги експорту послуг серед країн-членів ЄС надавалися Німеччині та Словаччині.

Серед інших країн світу найбільше послуг надано Канаді, Сейшельським Островам, Туреччині та США.

Від країн СНД було одержано 14% від загального імпорту послуг, з країн ЄС – 83,1% (у 2011р. – відповідно, 6,2% та 86,9%).

Найбільші обсяги імпорту серед країн-членів ЄС були одержані від Великої Британії, Німеччини та Польщі.

Протягом 2012р. в економіку Чернігівщини іноземні інвестори вклали 10 млн.дол.США прямих інвестицій (акціонерного капіталу).

Обсяг **прямих іноземних інвестицій** (акціонерного капіталу), унесених в економіку області з початку інвестування, на 31 грудня 2012р. становив 105,3 млн.дол.США, що на 4,4% більше обсягів прямих інвестицій на початок року, та в розрахунку на одну особу складав 98 дол.США.

Значна частина (40,4%) загального обсягу інвестицій належить інвесторам із Німеччини. До найбільших інвесторів економіки області також входять: Польща, Кіпр, Російська Федерація, Віргінські Острови (Брит.), Беліз, Литва, Італія.

На підприємствах промисловості зосереджено 78,7% загального обсягу прямих інвестицій, на підприємствах, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг, надання послуг підприємцям – 9,6%, на підприємствах торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів

та предметів особистого вжитку – 5,5%, сільського господарства, мисливства та пов'язаних із ними послуг – 2,8%.

ТОРГІВЛЯ ТА РЕСТОРАННЕ ГОСПОДАРСТВО

Оборот роздрібної торгівлі (включаючи роздрібний товарооборот підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібної торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках і фізичними особами-підприємцями) за січень 2013р. становив 1156,6 млн.грн. і збільшився проти січня 2012р. на 12,4%.

Оборот ресторанного господарства (з урахуванням обороту фізичних осіб-підприємців) за січень 2013р. становив 31,6 млн.грн. і проти січня 2012р. збільшився на 6,6%.

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібної торгівлі та ресторанного господарства, за січень 2013р. становив 501 млн.грн. і збільшився в порівнянних цінах проти січня 2012р. на 11%.

ЦІНИ І ТАРИФИ

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) у січні 2013р. становив 99,9% (у січні 2012р. – 99,8%).

Продукти харчування та безалкогольні напої стали дешевшими на 0,2%. Найбільше подешевшали цукор (на 3,3%) та сало (на 2,9%). На 1,0–1,9% знизилися в ціні яйця, олія та фрукти; на 0,2–0,9% – молоко, яловичина, свинина, риба та продукти з риби. Водночас овочі стали дорожчими на 9,6%, хліб – на 0,8%; продукти переробки зернових, м'ясо птиці та макаронні вироби – на 0,3–0,6%.

Алкогольні напої та тютюнові вироби зросли в ціні на 0,4%.

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива підвищилися на 0,1%.

Зростання цін у сфері охорони здоров'я на 0,2% в основному зумовлено подорожчанням амбулаторних послуг на 2,1%.

Зниження цін на транспорт у цілому на 0,3% в першу чергу зумовлено здешевленням палива та мастил на 1%. У той же час вартість перевезень залізничним транспортом підвищилася на 0,3%.

ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ

У 2012р. середньомісячна номінальна заробітна плата штатних працівників підприємств, установ та організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) порівняно з 2011р. зросла на 16,9% й становила 2308 грн.

Продовжував утримуватися високий рівень диференціації розмірів заробітної плати за видами економічної діяльності. Серед більш оплачуваних у 2012р. були працівники, зайняті в фінансовій діяльності, целюлозно-паперовому виробництві, видавничій діяльності, добуванні паливно-енергетичних корисних копалин, де нарахування в 1,5–1,8 раза перевищили середній показник в області. Водночас абсолютний розмір заробітної плати працівників підприємств із оброблення деревини та виробництва виробів із деревини був значно нижчим і не перевищував 45,3% середнього показника в області.

Індекс реальної заробітної плати у 2012р. порівняно з 2011р. становив 118,4%.

Загальна сума заборгованості з виплати заробітної плати впродовж 2012р. зменшилася на 0,1 млн.грн. (0,5%) та на 1 січня 2013р. становила 19,9 млн.грн. Сума боргу складає 3,6% від фонду оплати праці, нарахованого за грудень 2012р.

Борги працівникам економічно активних підприємств становили 9,8 млн.грн. Їх розміри зросли впродовж 2012р. на 2,2 млн.грн. (на 29,6%). Найбільша заборгованість серед економічно активних підприємств спостерігається в промисловості – 5,5 млн.грн. (55,7% від загальної суми) та будівництві – 2,5 млн.грн. (25,6%).

Кількість працівників, які вчасно не отримали заробітну плату, упродовж 2012р. збільшилася на третину й на 1 січня 2013р. становила 4,3 тис. осіб (1,9% загальної кількості штатних працівників, зайнятих в економіці області), з них майже дві третини – на підприємствах промисловості.

Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 2289 грн., що на 8,4% менше середньої заробітної плати, нарахованої за грудень 2012р.

Упродовж січня 2013р. **субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг призначено 3,3 тис. сімей**, що становило 92,3% від загальної кількості сімей, які звернулися за субсидіями. Загальна сума призначених субсидій становила 480,1 тис.грн. (у міських поселеннях – 386,6 тис.грн., у сільській місцевості – 93,5 тис.грн.). Середній розмір допомоги, призначеної одній сім'ї в січні, становив 143,6 грн. Крім того, 171 сім'ї (26,6% із числа тих, які звернулися) було призначено субсидії готівкою на відшкодування витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива: у міських поселеннях – 108 сім'ям, у сільській місцевості – 63 сім'ям. Середній розмір субсидії цього виду, призначеної в січні, становив 887,9 грн. на одну сім'ю.

У 2012р. **населення області сплатило за житлово-комунальні послуги**, включаючи погашення боргів попередніх періодів, 698,7 млн.грн. (96,9% нарахованих за рік сум).

РИНОК ПРАЦІ

Кількість зареєстрованих безробітних на кінець січня 2013р. становила 17,4 тис. осіб, або 33,8% всіх безробітних працездатного віку, визначених за методологією Міжнародної Організації Праці. Допомогу з безробіття отримували 78% осіб, які мали статус безробітного.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому в області на кінець січня п.р. становив 2,7%.

За сприяння державної служби зайнятості в січні 2013р. було працевлаштовано 0,5 тис. осіб, які мали статус безробітного, або 2,7% від їх загальної кількості. Серед працевлаштованих 61,1% становили жінки, 40,7% були у віці до 35 років.

Середньооблікова кількість безробітних, які отримували допомогу у зв'язку з безробіттям впродовж січня 2013р., становила 10,9 тис. осіб. Середній розмір допомоги з безробіття становив 972 грн., що дорівнює 84,7% законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати (з 1 січня 2013р. – 1147 грн.).

ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ

Чисельність наявного населення в області на 1 січня 2013р. становила 1077,8 тис. осіб. Упродовж 2012р. кількість жителів Чернігівщини зменшилася на 10,7 тис. осіб, або на 9,9 у розрахунку на 1000 наявного населення.

Зменшення чисельності населення області відбулося переважно за рахунок природного скорочення – 9986 осіб.

Народжуваність у 2012р. збільшилася порівняно з 2011р. з 9,3 до 9,4 живонародженого в розрахунку на 1000 наявного населення, а смертність – з 18,5 до 18,6 осіб.

У 2012р. зафіксовано від'ємне сальдо міграції – 721 особа проти додатного 345 осіб у 2011р. Це відбулося за рахунок збільшення на 10,8% кількості вибулих в інші регіони України та зменшення кількості прибулих звідти (на 4,6%).

У той же час спостерігалось збільшення кількості прибулих із-за кордону (на 2,5%) та зменшення кількості вибулих до інших країн (на 16,7%).

Головне управління статистики
у Чернігівській області